Nieuwsbrief Stichting

"Ik vraag me af…"

עצמי את שואל אני

De stichting "Ik vraag me af…" is in 2014 in het leven geroepen en heeft als doelstelling om voor alle in Eibergen geboren Joodse oorlogsslachtoffers een plaats op het gemeentelijk herdenkingsmonument in Eibergen te krijgen.

Wij zien het als taak om deze doelstelling te verwezenlijken d.m.v. het meewerken aan archief onderzoek, lezingen, educatie, folder verspreiding en het publiceren van artikelen. Het bestuur bestaat sinds het jaar 2014 uit 3 personen en een adviseur. Deze adviseur heeft geen stemrecht en wil op de achtergrond blijven. Leden van het bestuur:

- Leonie Holweg, voorzitter
- Ans de Groot-Sevenhuijsen, secretaris
- Bert Smeenk, penningmeester

Adres secretariaat:
Korenbloemstraat 17 * 7151 GD Eibergen *
0545-472198 *
Mail: ikvraagmeaf39@gmail.com
Facebook:
www.facebook.com/stichtingikvraagmeaf/

Organisatie

Beleidsplan
De organisatie heeft in de loop van 2013 en 2014 het volgende beleidsplan ontwikkeld:

*De in Eibergen geboren Joodse slachtoffers die niet op het monument staan, achterhalen d.m.v. archiefonderzoek en hen een plaats te geven op het herdenkingsmonument in Eibergen

* Het geven van gastlessen over de oorlog in Eibergen aan de basisscholen (groep 7 en 8) en aan de onderbouw van de middelbare scholen

Huidige situatie monument met rechts het nieuwe deel van Cortenstaal (Foto: Bert Smeenk)

* Het geven van lezingen over de "vergeten" Joodse slachtoffers van Eibergen aan een breed publiek.

* Het in stand houden van het Joodse gedachtengoed van Eibergen door middel van tentoonstellingen en het verzamelen van fotomateriaal.

* Het uitnodigen van gastsprekers

* Het realiseren van een website

* Het werven van donateurs

* Het doen van onderzoek over WO II in Eibergen in de ruimste zin van het woord en verslaggeving hiervan in publicaties

Financieel
Inkomsten worden verkregen uit donaties en subsidies. Het werven van donateurs is gestart na de presentatie van het boek "Ik vraag me af…" op 13 april 2014. Er wordt voor het geven van een gastles en het uitlenen van een leskist een kleine vergoeding gevraagd.
De donateurs vormen de basis die de stichting financieel draaiende houdt.
Verder komt de winst Bert Smeenk maakt op de boeken over dit onderwerp ten goede van de stichting.

Nieuwsbrief Stichting

"Ik vraag me af…"

עצמי את שואל אני

Donateurs
Aan de donateurs wordt een financiële bijdrage gevraagd; er is geen minimum aan verbonden. De donateurs worden door middel van deze nieuwsbrief al dan niet digitaal op de hoogte gehouden van de activiteiten van de stichting.

Activiteiten
We benaderen scholen om daar gastlessen te verzorgen of op verzoek een les programma met les-kist te leveren.
Geprobeerd wordt om een boek of boeken reeks te maken over het Joodse leven in Eibergen aan de hand van foto's over de periode na 1900 tot heden.

Facebook
Het grootste probleem op dit moment zijn de kosten voor het onderhouden en behouden van de website in aanbouw. Dit kunnen we op dit moment niet bekostigen
De facebook site van de Stichting "Ik vraag me af…" is op advies omgezet naar een "goed doel" site, omdat anders de kans bestaat dat facebook een keer zegt: "het is geen persoon, maar een instelling die hier op staat:" Op advies van een computerdeskundige is dit zo gebeurd, met als resultaat dat we meer dan 520 personen hebben die onze facebook pagina waarderen en "liken". Wanneer deze nieuwsbrief uitkomt, zijn we nog steeds bezig met het verzoek om te reageren met foto's. Steeds meer mensen weten ons zo te vinden. Maar het valt of staat wel bij een regelmatige verversing van gegevens.

In Memoriam

We kregen van Dominic Herschel het droevige bericht dat op maandagmorgen 18 april 2016 op 94-jarige leeftijd, zijn vader Izak, Jack, Herschel was overleden. De laatste paar jaar heeft hij onze stichting voorzien van zeer veel waardevolle informatie. Dagblad de Tubantia besteedde aandacht aan het overlijden van de heer Herschel.

In Memoriam Izak Herschel (foto: Bert Smeenk)

Activiteiten 2016

Monument gerealiseerd
Lang was het onbekend of het zou lukken voor de herdenking, maar op dinsdag 3 mei in de middag kwam het verlossende woord van de gemeente: De aanvulling op het monument is gerealiseerd!
De grootste wens en doelstelling van onze stichting is daarmee in vervulling gegaan. De ontbrekende namen van slachtoffers van de Jodenvervolging en een aantal burger slachtoffers zijn toegevoegd.
Hoewel we geen invloed hadden op het gebruik van het materiaal, zijn we zeer tevreden met het resultaat. Er is ruimte gelaten op het Cortenstaal, mocht er na verder onderzoek blijken dat er meer namen toegevoegd moeten worden.
Zonder de inspanningen van de gemeente was dit niet mogelijk geweest. Dit jaar was het de eerste keer dat de Stichting ook een krans heeft gelegd

De Joodse begraafplaats van Eibergen ontvangt de landelijke Consul – Beheerder van het NIK
Na een vraag aan het NIK* door de Stichting "Ik vraag me af…" werden wij in juli 2016 verrast met een bezoek van haar Consul – Beheerder, Eduard Huisman. Huisman volgt zijn voorganger op, die in 2014 met pensioen is

gegaan. Het NIK is onder meer de beheerder van 175 Joodse begraafplaatsen verspreid door heel Nederland. Via onze stichting werd er ook contact gezocht met de gemeente Berkelland, om zo gezamenlijk met wethouder Joke Pot, ambtenaar 'groen en begraafplaatsen' Peter Busschers en Bert Smeenk van de Stichting, de begraafplaats te bezoeken. Zo konden we enerzijds advies krijgen over het onderhoud van de begraafplaats en het groenonderhoud; anderzijds kregen wij als stichting antwoord op een aantal vragen die er leefden. Daarnaast kregen wij inzicht in zaken als de afwijkende jaartelling, symbolen op grafstenen, de diepere betekenis van letters en de bijbehorende getalswaarden. Voor mensen met interesse in cultuur en geschiedenis echt een aanrader. Het NIK hecht eraan om het (Joods) Culturele Erfgoed van Berkelland weer meer terug te geven aan de gemeenschap waar zij ooit is ontstaan. Het uiterst prettige contact tussen alle betrokkenen van afgelopen zomer is daar zeker een schakel in. Dat houdt in, dat wanneer er interesse is om de begraafplaats te bezoeken, dat mag in goed overleg met de Stichting, rekening houdend met de gebruiken die alom gelden bij Joodse begraafplaatsen. Voor hen die geïnteresseerd zijn zie: http://www.nik.nl/de-zorg-voor-de-joodse-begraafplaatsen/.
Dat houdt in dat wanneer een open monumentendag op zaterdag valt, men de Joodse begraafplaats voorbij gaat. Op zondag echter kan De Stichting dan twee rondleiding gaan verzorgen, waarbij onder andere het verhaal verteld wordt over de mensen die er begraven liggen. Over hen is na onderzoek inmiddels behoorlijk wat bekend. Na de locatie aan de Berkel bezochten wij gevieren ook nog het indrukwekkende bij het herdenkingsmonument van Eibergen en de Joodse begraafplaats van Borculo.
Zolang er door u en derden nog interesse is in de Joodse begraafplaats van Eibergen, delen wij onze kennis graag met u.
Daarnaast verheugt het ons u te vertellen, dat er een boekje in de maak is over deze begraafplaats.

Doorkijkje vanuit het Metaheerhuis op de begraafplaats (foto: Bert Smeenk)

Zo mogelijk, streven wij er naar om het u op de eerstkomende monumentendag te kunnen presenteren.
Rond die tijd kunt u via de berichten in de plaatselijke kranten lezen of we dit hebben kunnen realiseren.
* (Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap)

Expositie vader en zoon …
Op zaterdag 10 september opende het Vunderinks museum zijn deuren vroeger dan gebruikelijk zijn deuren voor de foto- en beeldenexpositie van Alex en zijn zoon Herman Wansing. Beide zijn naast hun beroep kunstenaars, de één met de fotocamera en de andere met het lasapparaat.
De expositie was een initiatief van de Stichting "Ik vraag me af…" in samenwerking met het Vunderinks museum.

Beeld van Herman Wansing (foto: Herman Wansing)

De ene bezoeker kwam voor de nog niet eerder vertoonde foto's en de andere voor de roestvrijstalen beelden, die elke zaterdag en zondag opgepoetst werden door Herman.
Maar het gros kwam toch af op de combinatie van deze tentoonstelling. De publieke belangstelling was groot. De heren Wansing stonden ons regelmatig met veel uitleg terzijde, wat echt een aanwinst was voor de tentoonstelling. De entree was gratis, een grote melkbus stond in de weg om aan te geven dat een kleine bijdrage voor de zolder en onderhoud achter gelaten kon worden.

Rondleiding Joodse begraafplaats
Op zondag 10 september konden de mensen zich aanmelden voor een rondleiding over de Joodse begraafplaats. Dit is het tweede jaar dat ons bestuurslid Bert Smeenk dit verzorgt. Hij vertelt een algemeen verhaal over de Joodse begraafplaats, de rituelen en de graven. Maar het grootste deel gaat het over de personen die begraven liggen, waar ze hebben gewoond, waar ze zijn geboren, etc.
Veel anekdotes over de personen kwamen ook naar boven bij het aanwezige publiek. De belangstelling was ook dit jaar weer erg groot. Of het komt omdat de begraafplaats zo verscholen ligt in het bos of dat het achter slot en grendel ligt, wie zal het zeggen. In Eibergen is dit het enige overgebleven bewijs van het Joodse leven. Zolang er belangstelling is, willen we deze rondleiding jaarlijks blijven herhalen.

Bezoek Freya Herschel
Op woensdag 21 september mocht Bert Smeenk Freya Herschel uit Australië rondleiden in Eibergen. Vanwege andere verplichtingen had ze slecht 1 dag "Eibergen" in kunnen plannen.
Op aanraden van haar ouders, Dominic en Joanne, bezochten ze de plaatsen waar haar familie ooit gewoond heeft.
Waaronder de onderduik plaats van haar grootvader Izak Herschel en de plaats waar haar grootouders en oudooms waren opgepakt en weggevoerd door de Nazi's, om het simpele feit dat ze Joods waren.
Vervolgens bezochten ze het woonhuis, de voormalige slagerij en het oude slachthuis van haar grootouders.
Naast dit alles maakten ze ook nog tijd vrij om de Joodse begraafplaats, het gemeentelijk monument en een paar toeristische attracties van Eibergen te bezoeken.
Freya en Bert kijken terug op een zeer geslaagde dag. Freya was zeer onder de indruk van het bliksembezoek.
We merken als Stichting dat het de nazaten zeer goed doet wanneer er iemand die plaatselijk bekend is met de situatie, hen begeleidt bij een bezoek. Een paar familieleden hebben al aangekondigd ook een bezoek te willen brengen en natuurlijk willen we dit weer verzorgen. Dit is het minste wat we kunnen betekenen voor mensen, wiens familieleden zo veel leed is aangedaan.

Expositie in de Meergaarden
Na afloop van de fototentoonstelling bij museum 't Vunderink begin oktober, kregen we een aanvraag van Anneke Bollen van de Meergaarden (Livio) om daar ook foto's exposeren.
Tot begin april zullen er wisselend 6 panelen tentoon gesteld worden in de Meergaarden. De reacties zijn tot nog toe erg positief. De mensen zijn enthousiast.

Freya Herschel bij de nieuwe aanvulling op het monument
(foto: Bert Smeenk)

Nieuwsbrief Stichting

"Ik vraag me af…"

עצמי את שואל אני

Stand van zaken Stolpersteiner project
We hebben toestemming van de gemeenste maar ze hebben verzocht te wachten met het leggen van de stenen tot het centrumplan klaar is.
Als dat zover is kunnen we kunstenaar Günter Demnig benaderen.
De bewoners van de panden waar de stenen komen te liggen zijn op de hoogte gebracht van onze plannen.

Toekomstige projecten

Fotoboek Joodse begraafplaats
Samen met videograaf/fotograaf Jahra Esser willen we de Joodse begraafplaats in kaart brengen.
We willen in het fotoboek een korte omschrijving en geschiedenis van de personen aan de foto's van de graven toevoegen.
Dit kun je gerust een uniek project noemen.
We hebben toestemming van het NIK om onderzoek te doen naar de graven.

Filmproject met werknaam "Oral history"
We willen zogenoemde "getuigen verslagen"opnemen van mensen in oorlogstijd. Dit idee bestaat al sinds het ontstaan van onze stichting. We hebben al een proef interview opgenomen met als onderwerp een gesprek tussen twee hoofdrol spelers uit een eerder door ons uitgegeven boek "5 Eibergse kinderen in oorlogstijd"
Nu gaat het wat meer vorm krijgen door de samenwerking met videograaf Jahra Esser.
We hebben al een aantal personen benaderd met de vraag of ze hun verhaal willen vertellen op beeld: Wim Wassink, Wim Kemink en Bep Dormits-Menco.
We willen dit soort verslagen bewaren voor het nageslacht en voor studie doeleinden.
Sinds een paar jaar zien ook historici de waarde van dit soort geschiedenis: Hoe hebben mensen deze tijd beleefd?

Overzicht Joodse begraafplaats (foto: Bert Smeenk)

Foto tentoonstelling in Museum 't Vunderink
Het plan is om rondom monumentendag een tentoonstelling te organiseren; wederom in samenwerking met museum 't Vunderink.
Het onderwerp van de foto's in de tentoonstelling zal de Joodse begraafplaats in Eibergen zijn.